GAZETA LWOWSKA.

W Piątek **N^er. 55.** 14. Maia 1830.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— *Z Wiédnia dniu 6. Maja.* —

N. Pan raczył przybyłemu tu w dniu 25. z. m. w nadzwyczajném poselstwie z Darmsztadu, W. Podkomorzemu Wielkiego Xięcia Heskiego, Xięciu Adolfowi Sayn Witgensteinowi dać prywatne posłuchanie i z jego rąk przyjąć list W. Xięcia, zawiadomiający Jego Cesarską Mość o śmierci W. Xięcia Ludwika, przypadłéj w dniu 6. Kwietnia, i o objęciu rządów tych krajów przez teraźniejszego Xięcia, jakoteż przysłane Jego Cesarskiéj Mci ozdoby domowego orderu Wielk. Xięcia Heskiego.

Na drugiém prywatném posłuchaniu, daném później przez Cesarza Jmci wspomnionemu Xięciu, tenże miał zaszczyt podać swoje listy wierzytelne jako nadzwyczajny W. Xięcia Heskiego Poseł i pełnomocny Minister na c. k. Dworze.

W dalszym ciągu spisów, w gazetach wiedeńskich do dnia 7. Maja dochodzących, a przez Komissyją dla dotkniętych powodzią ustanowioną, N. Panu podanych, wynosi ogół darów 12,690 ZR. 17 kr. m. k., a przez powszechną składkę weszło 42,834 ZR. 13 kr. m. k.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Królestwo Polskie.

Podług wiadomości z Warszawy z dnia 27go Kwietnia, urzędnicy Sekretaryjatu Królestwa Polskiego wyjeżdżają w dniu 28. t. m. z Petersburga, aby do téj stolicy przybyli.

W przyszłym miesiącu postawiony będzie posąg Kopernika przed pałacem Król. Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

Rossyja.

— *z Petersburga d.* 21. *Kwietnia* (4. *Maja*). —

Dzisiaj d. 21., z powodu uroczystości imienin N. Cesarzowéj Jmci i W. Xiężnéj Alexandry, odprawiono uroczystą mszę w kaplicy pałacu zimowego w obecności NN. Cesarstwa Ichmość W. Xięcia następcy tronu i W. Xiężnéj Heleny. Po mszy Ciało dyplomatyczne przypuszczone było do złożenia powinszowań. Członkowie rady Państwa, Ministrowie, Senatorowie, Jenerałowie, Jenerałowie Adjutanci, i Jenerałowie Adjutanci Cesarza, Dwór i wszystkie osoby znakomite płci obojéj miały także zaszczyt złożyć życzenia N. Cesarzowéj Jéj Mci.

Wieczorem był bal i wieczerza w eremitażu, i miasto oświecono.

Reskryptem z daty dnia 20. Kwietnia N. Cesarz Jmć raczył przesłać swój portret ozdobiony brylantami, który noszony bywa w dziórce od guzika na wstążce niebieskiéj, Jenerałowi piechoty Jenerałowi Adjutantowi Xięciu Piotrowi Wołkońskiemu, Ministrowi domu Cesarskiego.

Ukazem z daty d. 20. Kwietnia, wydanym do Kantoru Dworu, N. Cesarz Jmć raczył mianować frejlinami honorowemi N. Cesarzowéj Jmci, Pannę Hrabiankę Alexandrynę de Lambert, córkę Jenerała Adjutanta Hr. de Lambert, Hrabiankę Maryją de Modene, córkę W. Łowczego Hr. de Modene; Emiliją de Rothkirch córkę Prezydenta trybunału nadwornego Wazy, rzeczywistego Podkomorzego Rothkirch i Aurorę Stiernwelt byłego Landsgewding Wiburga.

Reskryptem z dnia 6. t. m. N. Cesarz raczył dać ordery S. Anny pierwszéj klassy, ozdobione koroną cesarską, Jenerałowi Lejtnantowi Gołowin 1., Jenerałowi Adjutantowi Cesarza Jmci i dowódzcy korpusu oddzielnego Orenburgskiego, jakoteż Jenerałom Majorom: Xięciu Lubomirskiemu Szefowi 2. dywizyi piechoty i dowódzcy oddziału Dinaburgskiego i Xięciu Bekowiczowi Czerkaskiemu dowódzcy 3. brygady 21. dywizyi piechoty.

Dnia 27. Marca Cesarz Jmć raczył wydać do Jenerała piechoty Xięcia Chowańskiego Jenerała Gubernatora Białéj Rusi i Wiceprezydenta komitetu więzień Kaługi reskrypt, w którym Cesarz Jmć oświadcza swoje upodobanie z pożytecznych prac tego komitetu w roku 1829, dążących do dobroczynnego celu ulepszenia stanu uwięzionych.

Dnia 25. Lutego trzęsienie ziemi dało się uczuć w Kizlar około godziny 1széj z południa, które nie trwało jak dziesięć sekund; ponowiło się tego samego dnia o godzinie 10. wieczorem i o północy, żadnéj niezrządziwszy szkody. Atoli we wsi Andriewskaja, o dwa dni drogi od Kizlar położonéj, to trzęsienie ziemi zburzyło kościół ormiański, popsuło kilka meczetów; przeszło 400

mieszkańców utraciło życie pod rozwalinami swoich domów. Góra rozpadła się z łoskotem i część onéj zapadła się. To trzęsienie ziemi ponowiło się w téj wsi w dziewięć dni.

Z Erzerum donoszą pod dniem 24. Lutego: „Przybyła tu w tych dniach z Persyi karawana pielgrzymów idąca do Mekki; składa się z 500 osób, między któremi znajduje się Mirza Moussan Han, brat Kajmakana z Tauris, ze swoją żoną, syn Szacha, jedna z pierwszych żon samego Szacha, i jedna z żon Abbasa Mirzy; osoby te mają do eskorty kilku Hanów i Bejów z Tauris i Khoi. Karawana ta udała się drogą do Alepu.

Grecyja.

Dostrzegacz austryjacki z dnia 7. Maja pod napisem: „z Wiédnia d. 6." t. m. wyraża: Podług wiadomości z Konstantynopola z dnia 23. Kwietnia odebranych przez nadzwyczajną sposobność, przystąpiła Porta do uchwał Pełnomocników trzech Mocarstw traktatem londyńskim sprzymierzonych zadecydowanych w naradach z dnia 3. i 20. Lutego b. r. względem przyszłego losu Grecyi.

Oto jest osnowa protokółu, podpisanego w Londynie dnia 20. Lutego b. r. przez Pełnomocników trzech Dworów, które traktat z dnia 6go Lipca 1827. zawarły, wraz z należącemi do tego dokumentami:

P r o t o k ó ł

konferencyj, odprawionych w Londynie w d. 20. Lutego 1830. w wydziale spraw zewnętrznych.

W obecności: Pełnomocników Anglii, Francyi i Rossyi.

Gdy się Pełnomocnicy trzech sprzymierzonych Dworów zebrali, przedmiotem ich narad było zawiadomić się o odpowiedzi Xięcia Leopolda Sasko-Koburgskrego na spólną ich notę, przesłaną do niego przez Pełnomocników stosownie do przepisów protokółu pod liczbą 2. z dnia 3. Lutego 1830.

Gdy Pełnomocnicy Dworów sprzymierzonych rozpoznali uwagi, poczynione przez Xięcia Leopolda w skutek przyjęcia ofiarowanego mu władztwa nad Grecyją, uchwalili następujące rezolucyjé, względem pięciu punktów odpowiedzią J. K. W. objętych:

1) Zamiary trzech Dworów odpowiadają życzeniom, jakie Xiążę wyraził względem gwarancyi nowego Greckiego Państwa przez Mocarstwa, które traktat podpisały. Inne Mocarstwa mają być wezwane, aby do tego przystąpiły.

2) Mocarstwa połączone nie mogą panującemu Xięciu przyznać prawa interwencyi względem sposobu, jakim rząd Turecki wykonywa swoję powagę na wyspach Samos i Kandyi. Wyspy te pozostać powinny pod panowaniem W. Porty i zupełnie niezawisłe będą od nowéj władzy, na którą się zgodzono, aby zaprowadzić w Grecyi. Jednakże Mocarstwa sprzymierzone oświadczają dla własnego zaspokojenia JKWys. Xięcia Leopold, iż na mocy obowiązków za wspólném porozumieniem na siebie przyjętych, czują się być obowiązane zapewnić mieszkańcom Kandyi i Samos bezpieczeństwo przeciw wszelkiemu uciskowi, z powodu udziału, jaki w dawniejszych rozruchach mieli. Na przypadek, gdyby panowanie Tureckie miało być wykonywane w sposobie ludzkość obrażającym, każde z Mocarstw połączonych, nie przyjmując tym końcem szczególnego i formalnego obowiązku, poczyta sobie za powinność starać się o to, aby mieszkańcy wspomnianych wysp byli zabezpieczeni przeciw dowolnym i uciskającym czynnościom.

3) Konferencyja uznała, iż są na zawadzie trudne do pokonania przeszkody odstąpieniu od postanowień względem demarkacyi Państwa.

4) Trzy Mocarstwa postanowiły nowemu Państwu dać pomoc pieniężną przez gwarancyją pożyczki, którą rząd Grecki otworzy, a przeznaczonéj do opędzenia żołdu i utrzymania wojska, jakie panujący Xiążę do służby swojej wybrać uzna za potrzebę.

5) Aby zapobiedz teraźniejszym trudnościom, jakichby panujący Xiążę mógł doznać przed przywiedzeniem do skutku naboru do wojska, zezwalają trzy Mocarstwa, aby korpus Francuzki znajdujący się na teraz w Grecyi, pozostał na rok pod rozkazami JKWci. Gdyby uznano za nieodzowny dłuższy pobyt tego wojska, natenczas porozumieją się Mocarstwa z panującym Xięciem, aby życzeniom jego odpowiedziały.

Poczém uchwalono, aby spólna Nota Pełnomocników przymierza i odpowiedź JKWci. Xięcia Leopolda dołączone zostały do niniejszego protokułu pod literami A) i B), by poświadczyć tak ofiarowane temu Xięciu władztwo Grecyi, jakoteż jego przyjęcie i przystąpienie do warunków przez trzy Mocastw sprzymierzone umówionych. — Równie uchwalono, aby o postanowieniu teraźniejszego protokułu W. Porta Ottomańska i teraźniejszy rząd tymczasowy Grecki zostały niezwłocznie zawiadomione; że forma tego zawiadomienia będzie w następnéj konferencyi ułożona i że aż do przybycia Xięcia Sasko-Koburgskiego do Grecyi, dotychczasowe stosunki między teraźniejszym rządem kraju a połączonemi Dworami powinny być utrzymane.

(podp.) Aberdeen.
Montmorency Laval.
Lieven.

(Dokumenta załączone do protokułu z d. 20. Lutego b. r. umieścimy w następującym Nrze.)

Niemcy.

Gazeta Monachijska z d. 30. Kwietnia wyraża: Król Jmć najwyższém Swojém postanowieniem, datowaném w Panella na wyspie Ischia z d. 1. t. m. zatwierdzając statuta towarzystwa dobroczynności dla Izraelitów w Bawarii w Monachijum utworzonego, którego celem w ogólności jest przyczynić się do cywilnego ulepszenia swoich braci wiary w Królestwie, a który cel postanowiło osiągnąć przez zachęcenia do rzemiosła mularzy, cieśli i kowalów, tudzież do nauczenia się i uprawiania roli, przez rozdawanie nagród i rocznego wsparcia — raczył temuż towarzystwu Swoje najwyższe upodobanie i opiekę zapewnić, i dozwolił, aby to szczególne najwyższe oświadczenie względem utworzenia tego związku i zapewnienie najwyższéj opieki poprzedzało przepisy onegoż.

W d. 22. Kwietnia JKWys. W. Xiążę Sasko-Wejmarski dał ces. Austryjackiemu rzeczywistemu Podkomorzemu Hr. Franciszkowi Colloredo posłuchanie, na którém tenże wręczył W. Xięciu list swój wierzytelny jako c. k. Austryjacki Poseł na Dworze W. Xięcia Wejmarskiego.

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Podług bulletynu, wydanego w d. 24. Kwietnia o zdrowiu Króla, Monarcha obiedwie nocy ostatnie dobrze przepędził i zdrowie jego ciągle się polepsza. Nawet *Gazette de France* mówi „Podług niezawodnych wiadomości z Londynu Król Angielski przychodzi do zdrowia.

Okólnik Dworski umieszczony w rannych Dziennikach z d. 24. Kwietnia wyraża: „Król Jmć dobrze przepędził noc z Czwartku na Piątek i w ciągu upłynionego dnia miał się lepiéj. Sir Henry Halford już rano dnia wczorajszego opuścił pałac Windsorski i dopiero wieczorem powrócił do Windsoru. O godzinie 12 1/2 w południe przybył Xiążę Klarencyi z Bushy-Park do pałacu i zabawił kilka godzin u Króla.“

W d. 23. wieczorem było zwyczajne oświecenie ulic miasta na uroczystość urodzin Króla, mianowicie: gmachów królewskich, teatrów, publicznych resurs i t. d. Ulica St. James odznaczała się szczególniejszą świetnością, i chociaż powietrze nie było przyjemne, wszelako mnóstwo ludzi chodziło po ulicach. Okręty na Tamizie zatknęły świetne bandery, a o 1. godzinie działa Toweru i parku dawały zwyczajne salwy.

W d. 23. obchodzono w Straffort-upon-Avon dzień urodzin i śmierci Szekspira. Już kilkoma dniami wprzody przybyło z blizka i z daleka wielu wielbicieli wielkiego Poety, tak dalece, że ci, którzy przybywali, mieli trudność w dostaniu mieszkania i musieli je drogo opłacać. Na obchód dnia tego były publiczne widowiska, koncerty, ognie sztuczne, puszczono balon w powietrze, i nakoniec wyprawiono wielki bankiet w sali Szekspira. Była także maskarada charakterystyczna, podług wszystkich dzieł dramatycznych i na wzór przeszłoroczněj.

Francyja.

Gazette mówi pod d. 26. Kwietnia: Delfin wyjechał wczoraj o godzinie 4téj do Toulonu. JKWys. bierze z sobą tylko dwóch Oficerów, Xięcia Guiche i Barona Acher de Mont Gascon, Sekretarza gabinetu, jakoteż jeszczego jednego urzędnika Dworu swojego. JKWys. zamyślał tegoż samego dnia stanąć w Fontainebleau, d. 26. w Menon, w dobrach Xięcia Damas, a w d. 27. w Moulins nocować. Xiążę zjedzie d. 3. Maią do Toulonu i tamże zabawi aż do 5. Ogólny przegląd wojska lądowego i morskiego, które pod ten czas będą w Toulonie zebrane, odprawi w tych dwóch dniach, poczém wojska te zaczną wsiadać na okręty. Xiążę będzie obecny odpłynieniu floty, jeżli dozwoli jéj wiatr w d. 4. Maja wyjść pod żagle. Dnia 5. Maja przepędzi Delfin w Marsylii, a d. 15. znowu do Paryża powróci. JKW. zabawi dzień w Grenoble.

W d. 26. Kwietnia pożegnał się Xiążę Leopold Sasko-Koburgski z Królem i nazajutrz pojechał do Anglii.

Daléj mówi *Gazette*: »Minister wojny przed ojazdem swoim do Toulonu kazał upiec 200000 racyj sucharów z galaretą, w stosunku przez P. Darcet, członka instytutu, oznaczonym. Zachowano w téj mierze wielką baczność, i sporządzenie tych sucharów bardzo dobrze wypadło. Każdy pojedyńczy suchar, wynoszący pół racyi, zawiera 10 granów suchéj galarety, lub pół litra bulijonu, i daje tę korzyść, że w małéj objętości jest zdrowem i posilnem pożywieniem. Suchary te z największą starannością prowadzą do Toulonu, gdzie staną jeszcze przed odpłynieniem wojska.«

W Marsylii ogłoszono w d. 20. Kwietnia następujący list Ministra spraw zewnętrznych z d. 15. Kwietnia przesłany Izbie handlowéj. »Ponieważ wiadomość, przywieziona przed kilką dniami do Toulonu i do portu WPanów przez okręty ze wschodu, że Mehmet Ali Pasza Egiptu wysłał wojsko na zdobycie krajów Tripolis i Tunis, może mieć szkodliwy wpływ na związki WPanów z Afryką, przeto pospieszam zawiadomić WPanów, że korrespondencyja urzędowa,

którą z Alexandryi i Kairu odebrałem, nic bynajmniéj o téj wieści nie namienia, i że Depesze jeneralnego Konsula nie dają powodu do wiary, iżby w Egipcie mogła być o tém mowa, aby wysłano wyprawę przeciw rejencyjom barbaresków. Z tego powodu potwierdzam to, com WPanóm pod d. 12. Marca o teraźniejszym stanie naszych stosunków z brzegami Afryki doniósł.«

Z Toulonu donoszą pod d. 23. Kwietnia, że tamże w kilku dniach spodziewają się Hrabiego Bourmont; wyprawa nie będzie mogła przed 15. Maja wyjść pod żagle. Wprawdzie w d. 5. Maja wszystkie wojska przybędą na swoje leże, i marynarka ukończy swoję pracę, atoli niedostaje jeszcze kilku okrętów z portów północnych, a chociażby się nawet i pospieszono z zabraniem ludzi na okręty, przecież flota dopiero między 15. Maja a 1. Czerw. będzie mogła podnieść kotwicę. Flotilla składająca się z okrętów przewozowych, tworzyć będzie 4 wielkie oddziały, dowodzone przez czterech Kapitanów fregat; każdy oddział podzielony na 4 poddziały, pod rozkazami 16 Poruczników okrętowych. Okręty wojenne tworzyć mają osobny oddział, i popłyną przed okrętami przewozowemi. Zabiorą 22000 ludzi i lekką artyleryję. Resztę ludzi i materyjałów wojska wezmą okręty najęte, które cokolwiek później odpłyną pod zasłoną. Algier będzie zarówno tak od morza jak i od lądu attakowany. Jeszcze nie są wiadome okręty przeznaczone do tego attaku, mówią jednakże, że eskadra podzielona będzie na trzy dywizyje wojenne, i okręty linijowe i wielkie fregaty mają być czynne przy strzelaniu do Algieru. Od kilku dni trudnią się ładowaniem na okręty furażu; 15 pras było użytych, aby tenże najmniejszą przestrzeń zajmował. W d. 23. zawinął do Toulonu okręt linijowy »Duquesne« z Brestu, okręt linijowy »Guerriere« i fregata »Artemiza« z Lorient. Ostatnia burza poczyniła niejakie szkody tak na morzu jakoteż w porcie. Do uszkodzonych okrętów należą: okręt linijowy »Duquesne« i korweta »Oritie«; kilka mniejszych zostało na mieliznę zapędzonych, lecz później sprowadzono je na głębię morza. W d. 22. w obecności Admirała Duperré, Jenerała artyleryi Desprez i Jenerała inżynieryi Valaze czyniono doświadczenie z metodą wylądowania za pomocą płaskich statków, co ku powszechnemu podziwieniu bardzo dobrze wypadło. Oficerowie dziwili się, czemu tego środka przy wyprawie do Morei nie użyto, a niektórzy dawni wojskowi mówili, że nawet flota egipska nie miała tyle łatwości przy wylądowaniu. Z resztą zastosowanie tego nowego środka bardzo jest proste.

Z Lugdunu piszą pod d. 23. Kwietnia: »Hr. Bourmont, Minister wojny, przybył tu dzisiejszego wieczora; jedzie ón z tąd do Grenoble, aby, zanim uda się do Toulonu, obejrzéć fortyfikacyje. Przybyli także: Jenerał Lejtnant Clouet, Hr. Berthier-Sauvigny, komendant jednéj z brygad wojska Algierskiego, Baron Denniée, jeneralny Intendent i Hr. Loverdo.«

Państwo Papiezkie.

W d. 7. Kwietnia umarł w Rzymie Kardynał Bertazzoli, Biskup Palestyny, Prefekt kongregacyi do nauk w 77 roku życia swojego.

Ameryka.

Odpowiedź, którą Kongres zebrany w Bogocie dał Jenerałowi Boliwarowi w d. 22. Stycznia na jego poselstwo z d. 20. t. m., wyraża co się dotycze jego rezygnacyi: »Anarchija, ten niszczący potwór, Sennor, będzie między nami srożała, gdy nas w téj chwili opuścisz. Przyrzekłeś uroczyście zatrzymać władzę wykonawczą, dopóki Kongres nie ogłosi konstytucyi i nie będzie mianował urzędników. Gdy z jednéj strony Sennor, to coś Kolumbii i sobie jest winien, wstrzymuje zamiary wykonania WPana podziękowania za urząd Prezydenta rzeczypospolitéj, tedy z drugiéj Kongres nie jest w stanie przyjąć takowego, ponieważ owe przyrzeczenie objęte było tą samą ustawą, która Kongres upoważniła, a zatém musi ón pierwszy sumiennie ją wykonać. Co się dotycze WPana sławy, tedy ta w żadnym sposobie cierpieć nie może przez potwarcze obmowy. Istnienie tego zgromadzenia jest zwycięzką odpowiedzią na wszystko podobne. Nie przestawaj WPan Sennor zachowywać Kolumbiją od zgrozy anarchii, zostaw jéj w spuściznie ustalenie jéj ustaw, natenczas bez wątpienia nieśmiertelne imię WPana jeszcze świetniéj ukaże się w historyi, gdy ta świadczyć będzie, żeś WPan wszystko mimo puścił, wszystko poświęcił, aby ojczyzna twoja była szczęśliwą.«

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr niemiecki. — Dziś: Teatr zamknięty. —

(Do tego Nru. Gazety dołączony jest Nr. 20. ROZMAITOŚCI.)

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; — Drukiem: Piotra Pillera.